

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **JUDr. J. O., notár so sídlom M.**, proti odporkyňi: **MUDr. D. T. nar. X., bytom N.**, zastúpená JUDr. V. L., advokátom, so sídlom R. **o zaplataenie 2 500 000,- Sk (82 984,80 Eur) s príslušenstvom**, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 24. júna 2009 č. k. 21 Cob 63/2009-187, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 24. júna 2009 č. k. 21 Cob 63/2009-187 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu v Trnave zo dňa 22. októbra 2008 č. k. 23 Cb 35/2006-153 súd návrh navrhovateľa na zaviazanie odporkyne zaplatiť mu sumu 2 300 000,-- Sk spolu s 8% ročným úrokom z omeškania zo sumy 200 000,-- Sk od 11. 12. 2004 do 5. 12. 2005, zo sumy 2 300 000,-- Sk od 11. 12. 2004 do zaplataenia zamietol, konanie vo zvyšnej časti zastavil, uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporkyňi náhradu trov konania v sume 125 000,-- Sk, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia a rozhodol o vrátení zaplataeného súdneho poplatku v sume 11 800,-- Sk navrhovateľovi, prostredníctvom Daňového úradu T., po právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa domáhal od odporkyne zaplataenia pohľadávky v sume 2 500 000,-- Sk s príslušenstvom ako dohodnutej podielovej odmeny notára za poskytnuté právne rady na základe ústne uzatvorenej zmluvy o poskytovaní právnych služieb v druhej polovici roku 2002. Ďalej uviedol, že po akceptácii čiastočného

späťvzatia návrhu (podaním zo dňa 18. 04. 2006 č. 1. 64 spisu) v časti istiny 200 000,-- Sk s príslušenstvom, predmetom konania zostalo zaplatenie pohľadávky v sume 2 300 000,-- Sk spolu s 8% ročným úrokom z omeškania zo sumy 200 000,-- Sk od 11. 12. 2004 do 05. 12. 2005 a zo sumy 2 300 000,- Sk od 11. 12. 2004 do zaplatenia ako dohodnutej podielovej odmeny notára za poskytnuté právne rady. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že dokazovaním v prejednávanej veci neboli dostatočným spôsobom preukázané tvrdenia navrhovateľa o ústne uzatvorenej a ním popísanej podielovej odmene za poskytované právne rady, resp. preukázaný rozsah konkrétnych úkonov právnej služby, odporkyňou rozporované a z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté v jeho neprospech.

O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodoval podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p., s použitím ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p., keď ako dôvod späťvzatia návrhu ustálil dispozičné právo navrhovateľa na začatie konania a úspešnej odporkyňi priznal uplatnenú náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok za odpor v sume 125 000,-- Sk.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a vyhovieť návrhu v rozsahu priznania sumy 2 300 000,--Sk a priznať odvolateľovi právo na náhradu trov konania. V odvolaní namietol nesprávne hodnotenie dôkazov súdu prvého stupňa vykonaných v konaní, ako aj nesprávnu aplikáciu ustanovení vyhlášky MS SR č. 31/1993 Z. z. Ďalej namietol, že hoci v konaní bolo preukázané poskytovanie právnych služieb navrhovateľom pre odporkyňu a vyhláška č. 163/2002 Z. z. jednoznačne stanovuje postup pri absencii uzavretia zmluvy o odmene, súd prvého stupňa sa rozsahom poskytovania služieb a určenia odmene za poskytnuté služby nezaoberal.

Podaním zo dňa 15. 06. 2009 navrhovateľ zoberal návrh v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu. Podaním zo dňa 06. 07. 2009, doručeným odvolaciemu súdu dňa 13. 07. 2009, odporkyňa vyjadrila súhlas so späťvzatím návrhu v celom rozsahu.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením zo dňa 24. júla 2009 č. k. 21 Cob 63/2009-187 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti zrušil a konanie v tomto rozsahu zastavil. Nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania. O trovách konania rozhodol podľa

§ 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., z dôvodu, že z okolností späťvzatia návrhu nezistil dôvody pre priznanie práva na ich náhradu niektorému z účastníkov (žalobca dôvody späťvzatia žalobného návrhu vo svojom podaní neuviedol a žalovaná so späťvzatím súhlasila bez uplatnenia si práva na náhradu trov konania).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním zo dňa 12. augusta 2010, doručeným dovolaciemu súdu dňa 17. 08. 2010 na podnet účastníka konania, podal za podmienok uvedených v § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania, nakoľko týmto rozhodnutím bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že v prípade zastavenia konania vo všeobecnosti platí, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania a z tejto zásady existujú výnimky. Jednou z nich je, že ak niektorý z účastníkov zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, je povinný nahradiť jeho trovy (ustanovenie § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p.). Ďalej uviedol, že súdna prax vyslovila názor, že ak žalobca vezme žalobu späť a nejde o prípad podľa ustanovenia § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p., z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalovanému trovy konania. Súd môže priznať účastníkovi náhradu trov konania voči druhému účastníkovi len vtedy, ak účastník o náhradu trov konania požiada. Dôležitá je žiadosť o náhradu trov, ktorú treba odlišovať od vyčíslenia trov. Pre uplatnenie nároku na náhradu trov konania, ktorý nemusí obsahovať vyčíslenie trov, zákon neustanovuje žiadnu lehotu. Môže sa preto uplatniť kedykoľvek počas konania. Žalobca si spravidla uplatňuje nárok na náhradu trov už v žalobe, žalovaný tak môže prvýkrát urobiť vo vyjadrení sa k žalobe alebo v odpore proti platobnému rozkazu. Návrh môžu robiť účastníci podaním adresovaným súdu, tiež aj na pojednávaní ústne do zápisnice. V danej veci si žalovaná uplatnila nárok na náhradu trov konania v odpore podanom proti platobnému rozkazu (číslo listu 57 súdneho spisu) ako i na pojednávaní konanom dňa 22. októbra 2008 (číslo listu 152 súdneho spisu), kedy si uplatnila nárok na náhradu trov konania v sume 127 000,-- Sk za súdny poplatok za podaný odpor a inú náhradu trov konania si neuplatnila. Keď si žalovaná uplatnila nárok na náhradu trov konania v konaní pred súdom prvého stupňa, pre prisúdenie náhrady trov konania v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, nepostačovalo bez ďalšieho uplatnenia nároku pred súdom prvého

stupňa, pretože sa žalovaná tohto nároku nevzdala. V konaní pred súdom druhého stupňa len súhlasila so zastavením konania v predmetnej veci v dôsledku späťvzatia návrhu zo strany žalobcu v celom rozsahu. v danom prípade Krajský súd v Trnave pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne aplikoval ustanovenie § 146 ods. 1 O. s. p. namiesto ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p., čo malo za následok nesprávne právne posúdenie veci.

K podanému mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadril navrhovateľ. V podanom vyjadrení navrhol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR zamietnuť. Ďalej uviedol, že v danej veci nie je možné vychádzať zo záveru, že by žalobca zaviniel nastavenie konania, ako to predpokladá ustanovenie § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p. Žalobca síce vzal návrh na začatie konania späť, avšak nakoľko k tomu došlo po rozhodnutí súdu prvého stupňa, v zmysle § 208 O. s. p. bol na zrušenie prvostupňového rozsudku a zastavenie konania potrebný súhlas žalovanej, bez súčinnosti ktorej by k zastaveniu konania nemohlo dôjsť. Žalovaná so zastavením konania súhlasila a nárok na náhradu trov neuplatnila. Nepodala tak ani návrh na priznanie práva na náhradu trov v zmysle § 151 ods. 1 O. s. p., pričom za uplatnenie práva na náhradu trov pre prípad zastavenia konania nie je možné považovať jej predchádzajúce podanie, obsahujúce vyčíslenie trov, ktoré bolo vykonané v súvislosti s vecným rozhodnutím sporu. Taktiež poukazuje na to, že mimoriadne dovolanie nie je prípustné voči rozhodnutiu súdu, ktorým sa rozhodlo o zastavení konania.

Odporkyňa v zastúpení právnym zástupcom navrhla po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu uznesenie Krajského súdu v Trnave vo výroku o náhrade trov konania z dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora SR zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) prejednal dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 242 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Predmetom dovolacieho konania je napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bolo dotknuté právo účastníka konania na náhradu trov konania.

Prípustnosť dovolania dovolateľ odvodzuje splnením podmienok ustanovených v § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR nesmeruje proti výroku o zastavení konania (§ 243f ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Okresný súd v Trnave rozsudkom z 22. októbra 2008 č. k. 23Cb 35/2006-153 žalobu v časti o zaplatenie sumy 2 300 000,-- Sk spolu s 8% ročným úrokom z omeškania zo sumy 200 000,-- Sk od 11. decembra 2004 do 5. decembra 2005 a zo sumy 2 300 000,-- Sk od 11. decembra 2004 do zaplatenia zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 125 000,-- Sk do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšnej časti súd konanie zastavil a zároveň žalobcovi vrátil zaplatený súdny poplatok v sume 11 800,-- Sk, prostredníctvom Daňového úradu Trnava, po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobca v priebehu odvolacieho konania, začatého podaním odvolania žalobcu proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, vzal návrh v celom rozsahu späť a žalovaná so zastavením konania súhlasila. Krajský súd v Trnave uznesením z 24. júla 2009 č. k. 21Cob 63/2009-187 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, rozsudok súdu prvého stupňa z 22. októbra 2008 č. k. 23Cb 35/2006-153 v odvolaní napadnutej časti zrušil a konanie v tomto rozsahu zastavil. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie o trovách konania Krajský súd v Trnave odôvodnil ustanovením 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., nakoľko z okolností späťvzatia návrhu nezistil dôvody pre priznanie práva na ich náhradu niektorému z účastníkov (žalobca dôvody späťvzatia žalobného návrhu vo svojom podaní neuviedol a žalovaná so späťvzatím súhlasila bez uplatnenia si práva na náhradu trov konania).

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa ustanovenia § 151 ods. 1 O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa

prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Všeobecná právna úprava platná pre rozhodovanie o náhrade trov konania v prípade zastavenia konania je ustanovená v § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. upravuje výnimky zo všeobecnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. A to osobitnú úpravu v prípade, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, je povinný zaplatiť trovy účastníka konania. Zavinenie zastavenia konania spočíva predovšetkým na procesnom „zavinení“ zastavenia konania, t. j. účastník konania, ktorý podal návrh na začatie konania a bez vecného rozhodnutia súdom zobral svoj návrh na začatie konania späť (napríklad bez udania dôvodu). V danej veci preto odvolací súd nepostupoval podľa citovaných ustanovení § 146 O. s. p., keď neskúmal riadne splnenie podmienky osobitnej úpravy náhrady škody v zmysle ust. § 146 ods. 2 prvá veta O. s. p., ak súčasne nie je splnená podmienka ustanovenia § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p. Žalobca návrh na začatie konania zobral späť v celom rozsahu bez udania dôvodu na jeho späťvzatie. Žalovaná strana na výzvu súdu oznámila, že so späťvzatím návrhu súhlasí. Toto oznámenie neobsahovalo výslovné vzdanie sa práva na náhradu trov konania. Pokiaľ podanie účastníka konania výslovné neobsahuje vzdanie sa práva na náhradu trov konania, nemožno bez ďalšieho usudzovať z prejavu súhlasu so späťvzatím návrhu na začatie konania aj vzdanie sa práva na náhradu trov konania. Žalovaná v priebehu konania uplatnila nárok na náhradu trov konania v odpore, podanom proti platobnému rozkazu (číslo listu 57 súdneho spisu), ako i na pojednávaní konanom dňa 22. októbra 2008 (číslo listu 152 súdneho spisu), kedy si uplatnila nárok na náhradu trov konania v sume 127 000,-- Sk za súdny poplatok za podaný odpor (správne malo byť 125.000,-- Sk) a inú náhradu trov konania si neuplatnila, ktorým uplatneným návrhom splnila podmienku na priznanie náhrady trov konania v zmysle ust. § 151 ods. 1 O. s. p. Právny režim úpravy späťvzatie návrhu v štádiu prvostupňového konania (ak k späťvzatiu návrhu došlo po začatí pojednávania) a konania odvolacieho si vyžaduje súhlas odporcu. Až po výslovnom súhlase odporcu so späťvzatím návrhu na začatie konania môže súd prvého stupňa konanie zastaviť a odvolací súd zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaviť. Súhlas odporcu so späťvzatím návrhu na začatie konania nemožno bez ďalšieho procesne považovať za „súčinnosť zavinenia“ zastavenia konania.

Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne aplikoval ustanovenie § 146 ods. 1 O. s. p. namiesto ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O. s. p., čo malo za následok nesprávne právne posúdenie veci. Dovolací súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania, zrušil a vec mu vrátil v napadnutej časti na ďalšie konanie podľa § 243b ods. 2 prvá veta O. s. p.

O trovách dovolacieho konania rozhodne súd v novom rozhodnutí (§ 243d O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 28. októbra 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová